Előhang

Amikor 2014 nyarán szőlőskertekre, pincékre, borászokra kíváncsian, kezemben kamerával, jegyzetfüzettel felfedezőútra indultam, nem tudtam: barangolásomat a szél borzolta Balaton dimbes-dombos, csupa-történés északi partján soha nem fogom befejezni – csak félbehagyom.

Szőlőkben, pincékben nézelődtem, borászokkal beszélgettem, borokat kóstoltam, aztán éjszakánként, íróasztalom előtt képzeletben kóboroltam tovább a Balatonfüred–Csopak borvidéken, Balatonfőkajártól Óbudavárig, a magyar tenger keleti csücskétől a Nivegy-völgy északi sarkáig.

„Az egész táj mosolyog" – írta Jókai Mór 1857-ben.

Mi halandók sokféleképpen mosolygunk, a halhatatlan balatoni táj nemkülönben. A fodrozódó víztükör villódzó fényei, a szellőjárta, szőlők-erdők borította domboldalak, a házak fölé magasodó templomtornyok, a földközelben meglapuló vagy égre meredő régi romok néha mosolyognak, olykor szemünkbe nevetnek, vakítanak, máskor dédelgetnek, simogatnak. A táj néha magába ölel, néha magunkba öleljük a tájat. Másképpen mosolyog reggel a Balaton, a szőlő, az erdő, a templomtorony, a rom, s másképpen délben, délután, alkonyatkor, este.

Az sem mindegy: barangolásunk során váratlanul hol bukkan elénk, mikor pillantjuk meg a magyar tenger szikrázva csillogó, haragosan hullámzó, tarajosan fodrozódó vagy bársonyosan sima víztükrét.

Borokról és a Balatonról sokat tudó régi írók feljegyzéseit, írásait, könyveit olvastam – tanultam; papírra vetett mondatokba sűrítem szőlőkben, pincékben, éttermekben, a mosolygó tájon úton-útfélen, hajnalig tartó beszélgetések során gyűjtögetett balatoni *boros* élményeim emlékét – könyvet írok.

Az 1831-ben megjelent első magyar lexikonban (*Közhasznú Esméretek Tára*) olvasom a Balatonról: „Szüntelen mozog, tengerképpen áradni-apadni látszik; néha nagy hullámokat hány; zaja időváltozást jövendöl."

Ma sincsen másképp.

Eldöntöm: írás közben használható-használandó szellemi iránytűm Hamvas Béla bölcs megállapítása. „Dörgicse–Füred–Arács–Csopak. Nemcsak dűlők és nemcsak évjáratok és szőlőfajták teremtik meg ezt a gazdagságot, amely nem kimeríthető. Egyes pincék íze felismerhető, egyes gazdák tudása és áhítata olyan különbségeket valósít meg, amely egyedül hasonlít az emberi lény kedélyének leírhatatlan árnyalataihoz."

Elhatározom: megpróbálom leírni a *leírhatatlant*.

Munkámhoz *A Prédikátor könyvé*ből merítek erőt, bátorságot: „Rajta hát, edd vidáman a kenyeredet, és idd jókedvűen a borodat. Mert kezdettől fogva tetszik az Istennek, ha így teszel."

Vár a kenyér, vár a bor. Vidáman, jókedvűen indulok a Balatonra.

Be szép az a hullám, a hegyek hulláma,
a Balaton mentén karikázik végig,
mintha a Balaton csapna fel az égig.

NADÁNYI ZOLTÁN

TÁJAK

Tartalom

Előhang 5
Tájak 7
Csopaki dombok, csopaki rizling 9
Csopaki riviéra 9
Rómaiak Csopakon 11
Látópohár 13
Csopaki cseppek 16
Csopaki Kódex 19
Balatonfüred, a Szőlő és a Bor Nemzetközi Városa 27
Gurulunk Füred felé 27
Régmúlt 30
Közelmúlt 32
Borozgató tollforgatók 34
Borlovagok 36
Tihany titkai 40
Az apátság árnyéka 40
Borkóstolók 42
Kilátás a Balatonra 49
Balaton-part Aszófőtől Dörgicséig 54
Közel a vízhez 54
Közel a borhoz 57
Közel az éghez 64
Séta a Nivegy-völgyben 67
Óbudavár 67
Balatoncsicsó 69

Szentjakabfa 73
Szentantalfa 76
Pünkösd a sátorban 79

Pincék 83
Levendula Pincészet 85
Szent Donát Pince 88
Feind Borház 93
Gergely Borház 96
Tamás Pince 100
Salánki Borház 104
Petrányi Pince 110
Pántlika Pincészet 113
Jásdi Pince 119
Dobosi Pincészet 131
Guden Birtok 137
Söptei Pincészet 141
Homola Pincészet 145
Liszkay Pincészet és Boros Kúria 152
Barátcsuha Borház 158
Figula Pincészet 162

Borok 173
100% Balaton, 2013 (Homola Pincészet) 175
Faramuci (Levendula Pincészet) 176
Tramini, 2013 (Petrányi Pince) 178
Chardonnay-Pinot Blanc, 2008 (Söptei Pincészet) 179
Olaszrizling, 2007 (Tamás Pince) 180

Chardonnay/Száka, 2013 (Béla és Bandi) 181
Cabernet Sauvignon, 2011 (Pántlika Pincészet). 183
Bio Cabernet Sauvignon, 2009 (Dobosi Pincészet). 184
Mithras Cuvée, 2009 (Salánki Borház) 185
Balatonszőlős Öreghegy dűlő Hordóválogatás, 2011 (Figula Pincészet) 187
Ranolder Vörös, 2009 (Jásdi Pince) 188
Csopaki Kódex Olaszrizling, 2012 (Homola Pincészet) 190
Rizlingparádé (Szent Donát Pince) 191
Színészbor (Trokán Péter). 195
Palacsintamámor borral (Tamás Pince) 196
Kártyacsata (Figula Pincészet) 199

Epilógus 203

Szőlészek, borászok, vendéglősök, tulajdonosok. 205
Bormutató 207
Bibliográfia 211